

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοϊζίδου πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife. www.akti.org.cy, Για τις απόψεις/ σχόλια/ εισηγήσεις σας στο akti@akti.org.cy

Δημόσια διαβούλευση στην Κύπρο: τοπίο στην ομίχλη

Μια από τις μεγάλες επιτυχίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η θεσμοθετημένη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το εργαλείο για την εγγύηση της ενεργούς αυτής συμμετοχής είναι η διαδικασία των δημόσιων διαβουλεύσεων. Δημόσια διαβούλευση είναι η ροή επικοινωνίας από τους πολίτες προς τα όργανα λήψης αποφάσεων με τη χρήση μηχανισμών και υποδομών, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο πραγματικός διάλογος και ο

Της Ξένιας Ι. Λοϊζίδου

ουσιαστικός ρόλος των πολιτών. Η διαβούλευση συνήθως αφορά τη χάραξη πολιτικής σε κάποιο συγκεκριμένο θέμα. Όπως για παράδειγμα, τον καταρτισμό μιας στρατηγικής (π.χ. τη Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική), τον καθορισμό των προτεραιοτήτων σε χρηματοδοτικά εργαλεία (π.χ. το νέο Πρόγραμμα για την Αλιεία 2014-2020), θέματα πολιτικής και μέτρων για την προώθηση του εθελοντισμού και πολλά άλλα. Συνήθως στη διαδικασία λαμβάνουν μέρος κρατικές υπηρεσίες που θα ασχοληθούν με την εφαρμογή και υλοποίηση του υπό συζήτηση θέματος και οι κοινωνικοί εταίροι που επηρεάζονται, είτε άμεσα, είτε έμμεσα από την εφαρμογή του. Η διεθνής εμπειρία καταγράφει πολλές και διαφορετικές μεθόδους δημόσιας διαβούλευσης, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και τις απαιτήσεις κάθε περίπτωσης. Υπάρχουν οργανωτικές προϋποθέσεις, διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν και όροι που πρέπει να ακολουθηθούν για να επιτύχουν.

Λειτουργεί όμως η δημόσια διαβούλευση σε σχέση με τον στόχο της συμμετοχής του πολίτη; Σε άλλες χώρες ναι, σε άλλες όχι. Ανάλογα με το πόσο θέλει το κάθε κράτος να "ακούσει" τις απόψεις των πολιτών. Σε πολλές χώρες οι δημόσιες διαβουλεύσεις έχουν αβεβαιο αποτελέσματα και η Κύπρος δεν αποτελεί εξαίρεση!

Συμμετέχω στο Συμβούλιο του Οργανισμού ΑΚΤΗ Κέντρο Μελετών και Έρευνας. Αυτές τις μέρες δεχτήκαμε έναν καταιγισμό από προσκλήσεις σε δημόσιες διαβουλεύσεις! Υπάρχουν συμβατικές υποχρεώσεις των κυβερνητικών υπηρεσιών να υποβάλουν τα κείμενα στην ΕΕ. Και δεν μπορούν να το κάνουν, αν δεν έχουν τη νομιμοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης. Και ιδού το πρώτο μεγάλο πρόβλημα: ο τρόπος με τον οποίο συγκαλούνται οι δημόσιες διαβουλεύσεις στην Κύπρο δίνει (τουλάχιστον) την εντύπωση ότι γίνονται για να νομιμοποιήσουν είτε ήδη ειλημμένες αποφά-

σεις, είτε για να "αγοράσουν τον μπελά" σε σχέση με τις υποχρεώσεις μας προς την ΕΕ. Δεν υπάρχει ούτε παράδοση, ούτε καμία ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών και δεν γίνεται δομημένα η διαδικασία της διαβούλευσης. Ζητά το κράτος, συνήθως αιφνιδιαστικά, ξαφνικά και χωρίς προεργασία, τη μελέτη, έρευνα και διατύπωση απόψεων σε σημαντικά κείμενα πολιτικής από εθελοντές! Σε άλλες χώρες, όπως π.χ. στη Δανία, οι οργανώσεις των πολιτών (ΜΚΟ) ενισχύονται από το κράτος, έτσι ώστε να μπορούν (α) να ασκούν τεκμηριωμένη κριτική στις αποφάσεις της εξουσίας (β) να διατηρούν την αυτονομία τους. Οι εθελοντές μας πρέπει να μελετήσουν κείμενα και στρατηγικές, να διατυπώσουν και να καταγράψουν απόψεις και να παραβρεθούν, απουσιάζοντας από τη δουλειά τους, σε μακρόσυρτες διαδικασίες, τις

οποίες οργανώνουν ολοκληρωμένοι δημόσιοι υπάλληλοι! Και δεδομένου ότι η διαβούλευση ούτε είναι δεσμευτική αλλά ούτε και περιέχει κάποιο στοιχείο λογοδοσίας, αφού ο αρμόδιος κάθε φορά υπουργός δεν δίνει πουθενά λόγο για την μη υιοθέτηση των προτάσεων των συμμετεχόντων στη διαβούλευση, όλη η διαδικασία πολλές φορές αξιολογείται ως μάταια και αποθαρρύνει τη συμμετοχή. Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο, που είναι σύμφυτο στην κουλτούρα μας: η ανοικτή διατύπωση απόψεων δεν είναι πάντοτε εφικτή, ιδίως όταν προσκρούει στην ισχύ. Οι θεσμοί είναι τέτοιοι που ο πολίτης να μην καλείται να συμμετέχει, αλλά δεν καλύπτεται σε περίπτωση που διωχθεί λόγω των θέσεών του. Επιπλέον, είμαστε μικρός τόπος, και μας περιορίζουν οι κοινωνικές και οικογενειακές μας σχέσεις. Με όλα

τα πιο πάνω, η δημόσια διαβούλευση έτσι όπως γίνεται, δεν κατορθώνει να αποτυπώσει τις αντιλήψεις, τη στάση και τις προθέσεις όλων εκείνων που αποτελούν τους κοινωνικούς εταίρους, οι οποίοι είτε μένουν σιωπηλοί από επιλογή (δεν μετέχουν γιατί το θεωρούν άωφελο), είτε από ανάγκη (δεν προλαβαίνουν, δεν έχουν χρόνο ή δεν μπορούν, γιατί δεν έχουν την κατάρτιση) ή από υπολογισμό (να μη συγκρουστούν με την εξουσία). Πιστεύω ότι πλέον στην Κύπρο δεν έχουμε την πολυτέλεια της διατήρησης των παράλληλων κόσμων εξουσίας - πολίτη. Οφείλει το κράτος και οι θεσμοί του να αξιοποιήσουν τη συλλογική ευφυΐα, εμπειρία, γνώση και δημιουργικότητα που υπάρχει μέσα στην κοινωνία, για να συνθέσει το "νέο", μια ρεαλιστικότερη αναπτυξιακή στρατηγική και εν γένει μια καλύτερη διακυβέρνηση.

ΖΩ!

... σε μια Ευρώπη που προσπαθεί να ανακάμψει με λιγότερη γραφειοκρατία!

325 δισ. ευρώ στις περιφέρειες της Ευρώπης. Οι νέοι κανόνες για την πολιτική συνοχής κατά την περίοδο 2014-2020 εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Οι ευρωβουλευτές εξασφάλισαν ουσιαστική χρηματοδότηση για τις περιφέρειες της ΕΕ ώστε να γίνουν επενδύσεις σε έργα ανάπτυξης με πιο δίκαιους όρους. Ελάττωσαν επίσης τη γραφειοκρατία που χαρακτηρίζει την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης. "Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα μπορέσουν να εστιάσουν περισσότερο στον αντίκτυπο των προγραμμάτων και των έργων και να ανησυχούν λιγότερο για τα διοικητικά και τεχνικά ζητήματα", είπε η Danuta Hubner (ΕΛΚ, Πολωνία), πρόεδρος της κοινοβουλευτικής επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης. Αναφέρθηκε στην ανάγκη για συνετές επενδύσεις και στην ευθυγράμμιση της νέας πολιτικής συνοχής με τους στόχους της στρατηγικής "Ευρώπη 2020", στην επένδυση, στην έξυπνη και αειφόρο και

χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και όλα αυτά με στόχο την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Το νέο "κοινό στρατηγικό πλαίσιο" θα παράσχει κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τα πέντε κύρια αναπτυξιακά ταμεία της ΕΕ, ώστε να ενσωματωθούν αποτελεσματικότερα οι πολιτικές της ΕΕ και να απολοποιηθούν οι διαδικασίες. Για να δούμε...

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

... στους δρόμους- αεροδρόμια των χωριών μας!

Το έχουμε ξαναγράψει! Η Πολεοδομία έχει μια περίεργη άποψη για τους δρόμους και τις διατομές τους. Δεν ξεχωρίζει αστικούς και αγροτικούς δρόμους, το τοπίο και η διατήρησή του, μάλλον δεν αποτελούν σημαντικές παραμέτρους. Δεν εξηγείται αλλιώς: βλέπουμε δρόμους τέρατα στα χωριά μας, με τεράστιες διατομές, πεζοδρόμια για πλήθη περιπατητών, η χαρά της ασφάλτου και πλήρης η καταστροφή της αισθητικής του αγροτικού μας τοπίου και της δυνατότητας απορρόφησης της βροχής (βλέπε αύξηση πλημμυρών). Στη φωτογραφία, καινούριος δρόμος στις Αρόδες! Την ίδια ώρα αφήνονται οι ξερολιθιές μας να καταρρέουν χωρίς συντήρηση, για

να δικαιολογηθεί η κατεδάφισή τους και η κατασκευή "συγυρισμένων" τσιμεντένιων τοί-

χων αντιστήριξης με επένδυση πέτρας. Έλεος!

ΕΛ